

AVGUST
12 P Klara
13 T Kasijan
14 S Evzehij
15 Č Vnebovzetje
16 P Sv. Rok
17 S Hjajcent
18 N 14. pobink.
19 P Ludovik
20 T Bernard
21 S Ivana Franc.
22 Č Timotij

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V. AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILLO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI I N URADNO GLASILLO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRIJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 157.

CHICAGO, ILL., SREDA, 14. AVGUSTA — WEDNESDAY, AUGUST 14, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

Italija resno grozi Grčiji - Novi zračni boji nad Anglijo

Velika afera iz malega incidenta

Italija očvidno skuša najti povod, da lahko s silo nastopi proti Grčiji. — Iz malega obmejnega incidenta utegnejo priti dalekosežne posledice.

Rim, Italija. — Pred nekaj dnevi, natančni datum ni naveden, se je prijetil na grško-albanski meji na Balkanu neki incident, ki bi se drugega smatral manjšega in brezpomembnega značaja, katerega pa je Italija postavila nekako pod drobnogled, da se vidi v ogromni meri večji in važnejši in, ki grozi, da utegne imeti še dalekosežne posledice.

Dogodek se vzame lahko kot navaden umor, četudi se je morebiti izvršil iz političnih ozirov. Pred nekaj dnevi so namreč našli v Albaniji, blizu grške meje, obglavljeni moško truplo; identifikacija je dognala, da je bil to albanski kurentist Daut Hoggia. Italijanska časopisna agencija, ki je v nedeljo poročala o dogodku, povdinja, da je bil ta mož umorjen od Grkov iz maščevalnosti, in sicer zato, ker je propagiral, da ima Grška odstopiti Albaniji takozvano Janina ozemlje, češ, da na tem ozemljju prebivajo Albanci.

Ker pa je Albania pod italijanskim protektoratom, se čuti od tega incidenta Italija direktno prizadeta in njenem časopisu.

V RUSIJI PREPOVEDANO, ZAPUSTITI DELO

Moskva, Rusija. — V posebni vladni odredbi, izdanji zadnjo nedeljo, se dolgača sed na obravnavo brez porotnikov za tiste delavce, ki zapuste delo, ali so odsotni brez dovoljenja. Kazen za tak prestopek je zapor. Doslej sta mora biti pri takih obravnavah navzoča po dva porotnika. Odredba ima namen, da odstrani cvire pri industrijski produkciji. Druga odredba, izdana dan, pa predpisuje zapornajmanjeno leto za vsako manjšo tativno pri delu.

ANGLEŽI IMAO VELIKE NADE

London, Anglija. — V radio govoru, namenjenem Poljakom, je angleški gospodarski minister Dalton v nedeljo povdral, da ni več daleč čas, ko bo Anglia lahko pozvala vse evropske narode, ki jih je podjarmil Hitler, naj se dvignejo in "pozdravijo armade iz Anglike, ki bodo pristale na evropskih obalah." Poljakom je zagotovil, da "ura vaše rešitve je bližu," in dostavil, da bo prišel trenutek, ko "bomo potopili in uničili vsakega Nemca, kateri bo poskušal napasti naš otok, in, ko bomo premagali zrak nad Nemčijo."

RUSI ZASEDLI DVE POSLANIŠTVI V BERLINU

Berlin, Nemčija. — Rusko diplomatsko osobje je zadnjo nedeljo zasedlo in vzelo pod svojo upravo prostore tukajnjega latvijskega in estonskega poslanstva. Kakor znano, ste bili ti dve baltski državi, kakor tudi Litvenija, priključeni sovjetski uniji. Litvensko poslanstvo pa se je nasprotno uprolo, da bi zapustilo prostore, in poslanik se je izrazil, da bo odstopil lokal le, ako mu bo to ukazala nemška vlad.

OPREME ZA ARMADO MANJKA

Washington, D. C. — Uradnik vojnega departmента so zadnjo nedeljo priznali, da bi se mogla armada pol milijona mož do popolnosti opremiti šele do meseca maja; prej, pravijo, bi industriji ne bilo mogoče, izvršiti naročil. Pri tem dostavljajo, ako bo Amerika sploh napadena, da ne bo pred majem prislo do tega.

Apel, naj bi se dovažala ameriška živila v Evropo, se je, kakor že poročano, izrazil najprej od bivšega ameriškega poslanika v Belgiji, J. Cudahy, nato pa se je ponovil še od drugih osebnosti, med njimi bivši predst. Hooverja.

Angleži pravijo, da bi dovolite uvoza živil v Evropo vojno le podaljševala. Omogočila bi namreč nazistem, da bi lahko celo zalog ziveža, ki jo imajo, porabili le za Nemčijo, dočim bi zasedene kraje prehranjevale Ameriko. Sicer pa, pravijo, se Nemčija baha, da ima dovolj živilskih zalog; ako je to resnica, ji ne bo delalo nobenih težav, ako preživlja vse zasedene kraje. Ako bodo torej ti kraji stradal, bo to krivda naziv, ki se s to izjavijo ne močnimi vojaškimi oddelki.

ORKAN DIVJAL NA VZHODU

Georgetown, S.C. — Orkan, ki je dosegel hitrost 75 milj na uro, je divjal zadnjo nedeljo ob vzhodni obali. Bil je tako silen, da že dolga desetletja ne pomnilo takega. Prizadeto je bilo zlasti mesto Charleston, v katerem je vihar potrgal vse žice.

Nazijski aeroplani obnovili napade

V ponedeljek se je nad angleško južno obalo pojavilo še večje število aeroplakov kakor dan prej. — Letala bila aktivna tudi preko noči.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Admiraliteta je zadnjo nedeljo objavila, da je bila neka angleška transportna ladja torpedirana na Atlantiku in, da se je potopila. Na njej je bilo 860 vojakov, od katerih je, kolikor se je moglo ugotoviti, utonilo 120.

Zagreb, Jugoslavija. — Med komunisti in med pristaši Mačkove seljačke stranke je prišlo do spopada v nekem gledališču, ko se je kazal neki ruski film. Policijska oblast je vsled tega v nedeljo izdala odredbo, s katero so ruski filmi v nadalje prepovedani.

Dublin, Irška. — Kakor je v nedeljo objavil irski minister za obrambo, se je tekom 10 tednov priglasilo v armado celih 180,000 prostovoljev.

Povdari se je, da je zdaj

"vsaka milja irske obale partrilirana in zastražena."

LAVALA UTEGNEJO OD STRANITI IZ VLADE

St. Gingolph, Francija. — V osobju Petainove vlade se v kratkem pričakujejo izpremembe in ena oseb, ki utegnejo "zleteti" in nje, bo Laval sam. Kakor znano, je zdaj Laval nekakšen diktator nad Francijo. Petain namreč, ki v resnici stoji deželi na čelu, je tako star, da mu je težko opravljati vladne posle, ter ima torej Laval, kot podpredsednik, glavno moč v roki. Da se pričakuje klub temu njeviču odstranitev, se more razvideti iz številnih kritik, ki se izražajo proti njemu. Prvič ga mnogi voditelji obdolžujejo, da skuša kriti razne osebnosti pred bodočo preiskavo o vojni krvidi; drugič mu je nasproti

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovence" in jim ga priporočite, da se nanj naročete!

na tudi fašistična organizacija Ognjeni križ, katero je dal on pred nekaj leti razpustiti, ki pa se je zdaj zelo ojačila, in končno mu baje tudi Nemčija ni posebno naklonjena.

Italija zaseda angleško Somalijo

Njene čete oddaljene 60 milj od pristanišča Berbera. — Anglija ne namerava resno braniti te kolonije.

Rim, Italija. — Italijansko ški viri sami so podali to izjavno poveljstvo poroča, da fašistične čete z uspehom prodriajo v angleško Somalijo. Ofenzivo proti tej angleški koloniji, ki leži v vzhodni Afriki, je Italija pričela v sredi zadnjega tedna, kakor je bilo že poročano.

Glavni cilj italijanskih napadnih čet je obrežno mesto Berbera, ki je tudi važno pristanišče za angleško plovbo. Oddaljene so od njega le še 60 milj.

Uspešno napredovanje italijanskih sil se razlagata s tem, da Anglija sploh ne namerava da Anglija zasede Somalijo. Angleška na jugu ne bo škodovala.

Iz Jugoslavije

Pomemben kulturni dogodek v Škofiji Loki, kjer je na pvenskem mladinskem koncertu nastopilo nad 500 mladih pevcev. — Na Hrvatskem ukinili Otroške domove. — Še drugo iz starega kraja.

Velik nastop mladine

Škofja Loka. — Škofja Loka je doživel pomemben kulturni dogodek. V šolski televadnicni, ki je urejena tudi kot gledališka dvorana, so namenili iz desetih ljudskih sol iz našega okraja, in sicer deške iz dekliske iz Škofije Loke, iz Zabnječe, Rateče, Bukovica, Selca, Gabrka, Poljan, Trate in Trebi ter zbor iz meščanske šole v Škofiji Loki priredili ob štirih popoldne odlično uspeli koncert. Občinstvo se je našlo v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da.

v Otroške domove, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi otroke vzele v oskrbo. Ugotovljeno je, da se otroci počutijo neverjetno bolj zdrave, če bivajo na kmetih, kakor pa če morajo biti v Otroških domovih. Dokazano je bilo tudi, da teh otrok ne umrejo niti en odstotek, če so na deželi, dočim jih umre po otroških domovih okoli pet odstotkov, pač pa da jih v oskrbo kmetskim družinam, kar bi bilo bolje ne samo za otroke same, pač pa tudi za tiste podeželske družine, ki bi

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponočnik in dnevi po graničnikih.

Izdaja in tisk: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamezna številka	3c
Subscription:	
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslaní na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldna. — Na dopise brez podpisa se ne ozira, — Rokopisov uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Katoličani in fašizmi

Krščanska Evropa se nahaja v veliki duhovni krizi. Liberalizem, ki je vladal Evropi zadnjih sto let, je pustil za seboj precej otrok, ki so nastali iz miselnosti liberalizma. So to nekaki popačenci, ki so se znašli v tokovih novih miselnosti. So to nekaki nestvori, o katerih bi lahko rekel, da so pol tiča, pol miša. Drži se jih tu in tam še po eni strani liberalizem, na drugi pa Marksovi nauki, ali novodobni nauki prežeti s skrajnim nacionalizmom, kot sta na primer fašizem in nazizem. Vsi ti popačenci, ki si nadevajo znake kot kljukasti križ, kladivo in srp, ter povezan shop, itd., so idejno sicer vsak na svojih potih, ker pač njihove dežele imajo različne potrebe in zahteve, toda v marsičem korakajo skupaj. V tako imenovanem totalitarizmu so edini namreč, da je vsa oblast v rokah države in da se mora tej vse pokoriti, če ne, nima obstoja v mejah njihovega upliva in oblasti. Totalitarizem nazizma in fašizma, kakor tudi komunizma je v tem, da je država vse in da poleg državne oblasti v deželi ni instance kakor nekoli. Baš tu prihajajo te radikalne miselnosti v nasprotja z načeli krščanstva, ki uči, da prihaja vsa oblast od Boga kot Stvarnika in da gotova načela, ki jih je postavil in določil Bog, so nepremakljiva, do katerih človek nima pravice, da bi jih po svoji volji spreminal. Nazizem je najbolj skrjen in se v svoji naduti nastrpnosti najmanj razlikuje od komunizma v taktiki proti vsaki religiji, posebno še proti katoliški cerkvi, ki je organizirana duhovna sila in ima velik upliv v občestvu svojih vernikov.

Kako bo potekalo življenje v odnosajih med totalitarnimi državami v Evropi in med katoliško cerkvijo je točno sicer težko napovedati. Vidno pa je že sedaj, da sv. Stolico v Vatikanu zelo skrbi, kako bo mogoče najti mesto poleg totalitarizma za udejstvovanje katoliške cerkve in njene duhovštine v Nemčiji. V Italiji so se razmere med fašizmom in cerkvijo nekoliko ublažile. V Španiji, kjer je diktator Franco sam zaveden katoličan, so razmere čisto dobre in normalne. Toda Hitler je drugega tipa fašist. Saj je znano, da je hotel v Nemčiji ne dolgo tega uvesti celo novo vero in je proglašal Kristusa kot žida, za nesprejemljivega kot Boga. To je sicer skrajni fanatizem in baš v tem je nevarnost, da kot napetež in nestrnpež, potem, če premaga vso Evropo, se bo vrgel na notranja urejevanja dežel in tu bo zadel s svojim skrajnim in neomejenim totalitarizmom tudi na načela krščanstva, ki so nedotaknjiva in jih bo hotel podrediti svoj volji. Tu bo boj. Cerkev kot taka ne bo mogla dovoliti diktatorski samopasnosti, da bi ji ta spreminja njenega od Boga določena in postavljena načela. Ne bo mogla mirno gledati, da bo imela prvo in zadnjo besedo le diktatura pri vzgoji človeka, ker če bi, bi ji nazizem kmalu popognil človeka. Vse to se predvideva že sedaj.

Seveda je treba razumeti, da cerkev kot duhovna oblast nima ničesar proti temu, kako obliko vlade ima kak narod. Cerkev je nazadnje vse eno, monarhija, republika, ali taka ali taka vlada, samo da vlada pravično in pošteno in v duhu krščanskih načel. Cerkev sama prav dobro izhaja z vsako vlado, samo če je ta pravična, demokratična, da ji ne veže rok pri izvajjanju njenega božjega poslanstva na zemlji. N. pr. v Združenih državah je republika, pa se katoliška cerkev ne počuti nikjer na svetu bolj svobodna, kakor baš tu, ker ji dejela ne dela nikakih sitnosti in daje cerkvi vso svobodo pri udejstvovanju. V Sovjetski Rusiji je tudi republika, toda komunisti izvajajo ostro protiverško politiko in zatirajo s silo v krv vseko versko svobodo. Take svobode, ki ni prava svoboda, pač pa tiranstvo najhujše vrste, cerkev ne more odobravati.

Kako bo v novi Evropi z odnosajih med katoliško cerkvijo in fašističnimi državami vse bary, se sicer ne da napovedavati vnaprej. Možno je, da bo tudi Hitler, kakor je že Mussolini uvidel, da zatirati versko svobodo milijonom katoličanom ni pametno pač pa zgrešeno, ker je krično, nedemokratično in usodno. Katoliška cerkev je preživelu tekom svojih dva tisoč letij mnoge tirane in diktatorje. Preživelta je mnoge narode in njih civilizacije. A ona kot Kristusova ustanova na zemlji mogočno jadra skozi življenje še danes, dočim tistih, ki so jo uničevali in

preganjali že dolgo ni več, njihove kosti so že davno strohnele. Tako bo tudi v bodoče. Preizkušena načela krščanstva bodo ostala še vedno kot kažipota človeštvu in kot zanesljiva podlaga pravičnemu življenju in vsaki pravični uredbi na svetu. Kdor jih bo zametaval, bo zametaval lastno srečo in srečo svoje domovine. Tako je bilo v preteklosti, tako zdaj in tako bo vedno. Zato na podlagi preizkušen lahko zapišemo: Katoliška cerkev mogoče čakajo huda preganjanja v Evropi, vsled novih idej, toda uničili je ne bodo tudi nobeni sedanji ne bodoći diktatorji, ker noben diktator doslej še ni zrastel tako visoko, da bi klatil zvezde z neba in jih tudi ne bo, ker tudi nad diktatorji je še Nekdo višji ...

NEKAJ NOVIC IZ VZHODA

Elizabeth, N. J.

Že dolgo je tega, da se nikdo iz te države ni oglasil. Odkar smo se Slovenci tukaj naselili, se je v tem mestu veliko izpremenilo. V predmestju so velika vladna apartament poslopja za 434 družin. Vse je lepo napravljeno. Poslopja so po tri nadstropja visoka. Za družine in otroke imajo vodo za škrupiti in za kopanje, plin in elektrika je že vsteta v mesečno rento in je prav poceni. Samo tisti delavci se lahko naselijo tu notri, ki zasluzijo bolj majhne plače, namreč \$900 do \$1,200 na leto. Tako se je vselilo v ta stanovanja do 400 družin.

Mesto Elizabeth je v lepi ravni, mesta pelje št. 25 highway, ki vozi od New Yorka, N. Y. Vsaki dan vozi po njej do 55 tisoč voznikov, avtot in trukov in najbolj prometna cesta v celi Ameriki. Vsi ti vozniški lahko vozijo z dokajšnjo brzino po ravni. Zunaj mesta je tudi varna avtomobilov, General Motors, ki pa sedaj počiva in čaka nove modele avtomobilov za leto 1941 in pa, da pošljejo komade iz Detroita, iz katerih tukaj se stavljajo lepe moderne avtomobile ter jih razpolajajo na vse kraje.

Tukaj so postavili novo mestno poslopje ali City Hall. To poslopje stane milijon dolarjev.

Ob otvoritvi 20. julija je bil program, na katerega so bili pozvani možje iz te države. Med njimi je bil prvi govornik tukaj rojeni Rev. William Griffin, kateremu je sedajodel podeljena škoftija v Trenton, New Jersey. Lepo je govoril in v svojem govoru razkladal zgodovino mesta. Njemu je znano, ker je bil tu doma in je tukaj hodil v šolo. Bil je ministrant fare sv. Patrika, sedaj pa škof postal, ravno zadnji teden. To je bila velika slavnost, na katero je prišlo 200 škofov in 500 duhovnikov in sicer je bilo v Trentonu v katedrali Sv. Marije. On je že birmoval v vseh farah tega mesta, katerih je sedem. Poljaki v Elizabeth so mu predilek krasen sprejem pri cerkvi sv. Hedwige. Vsa društva, šolski otroci in godba ter veliko fararov. Po birmi se je škof ustavil na cesti ter gorivil z otroci, društeniki in drugimi. Kar sam je ostal med njimi, dočim so drugi duhovniki odšli naprej. Je zelo prijazen in domač med ljudmi v Elizabeth. — Drugi govornik pri otvoritvi mestne hiše je bil Mr. Charles Edison, bivši tajnik ameriške mornarice. V svojih besedah se je on spomnil tudi svoji sredi smo tudi imeli

svojega pokojnega očeta Thomas Edison, ki je izumil elektriko na Orange, N. J. Še sedaj so tam velike tovarne, kakor tudi prve manjše, v katerih je sam nekoč delal. Rajni Thomas Edison je tam tudi umrl in je pokopan v mestu Orange, N. J. Tam okoli so tako lepe gore, ki se imenujejo Orange Mountains, z lepimi cestami. Je tako čist zrak in lep razgled okoli po mestih Newark in New York, Newark in Elizabeth.

World Fair, ali če hočete sve-

točno razstavo v New Yorku še letos ljudje močno obiskujejo. Ruski in italijanski paviljon sta odstranjena, drugo je pa vse na ogled. V angleški paviljon so bile vržene bombe, ki so ubile dva policata ter več ljudi ranjenih. Zato sedaj pregledujejo kovčage, da bi kateri ne pritihopal bombo s seboj. Tudi moj sin Johny je bil oni dan prijet, ko je v kovčegu nosil bale za baseball. So namreč bili igralci baseballa pozvani da so igrali z nekimi drugimi, pa so ga prijeli policiji. Njemu se je smešno videlo, ker so našli v kovčegu samo bale in pa obleklo za igrat. Za čas, ko so ogledovali po svetovni razstavi, so jim odzvali kovčega. Letos veliko bolj pazišo na vse obiskovale, kot so lansko leto. — Pozdrav vsem čitateljem in naročnikom.

A. Pasarich

PRVI ZVEZIN DAN V LE-MONTU SIJAJNO USPEL — JOLIETSKA PODRUŽ-NICA ŠT. 20. ZMAGALA V ZLATI KAMPANI

(Piše Mrs. Josephine Erjavec)

Joliet, Ill. (Konec)

Sledili so govorji urednice Zarje Mrs. Albina Novak, ki je znana kot dobra govorica, glavna podpredsednica Mrs. Frances Rupert, nakar je sledilo predstavljanje navzočih glavnih uradnic. — Pozdrave so poslali Mrs. Barbara Kramer in Mrs. Shepel iz Ely, Minnesota, ki so glavne predsednice in so obžalovale, da jim ni bilo mogoče se udeležiti. — V imenu Minnesote so pozdravile Mrs. Lenic, glavna nadzornica ter Mrs. Antonia Nemgar, predsednica podružnice št. 23. in imenu podružnice št. 49, iz Noble, O. je bila Mrs. Stusek, Miss Albina Jancer v imenu mladine. Predstavljena je bila najstarejša udeleženka Mrs. Mary Jorga, ustanovna članica podružnice št. 2. iz Chicago. V

bil je lep dan ob tej priliki

in romarji so imeli lepo prilož-

nost ogledati si novo semeni-

predsednico podr. št. 18 iz slovenskih oo. franciškancov, katero je bilo blagoslovljeno le en teden poprej. Tu so občudovali krasno cerkev z oltarjem Marije Pomagaj, drugi zopet so šli pogledat začetek nove zidave sestrskega doma, ki meji na "Brezje." Tako so torej minule lepe ure in minul je prekrasen dan na ameriških Brezjah, "Zvezin dan." Ostali nam bodo lepi spomini na dan, ki nam je prisnel toliko novega in toliko lepega ter toliko novih prijateljev.

Naj se ob sklepku tega opisanja Zvezinega dne, kot članica pripravljalnega odbora zahvalim vsem romarjem vsem glavnim uradnikom raznih organizacij ter glavnim uradnikom SZZ, vsem posameznim odbornicam podružnic, vsem članicam in njih družinam ter odborom, ki je imel v rokah priprljati te skupine na romanje, predvsem pa Mrs. Albini Novak, vsem delavkam v kuhih; Mrs. Mary Kunstek iz Chicago ter njenoščem štabu in Mrs. Frances Sardoch iz Chicago ter njenim delavkam v jedilni sobi, postrežnicam in delavkam pri bari, štantih, bingo, dalje zdravniku Dr. J. Zalarju, ki je bil ves čas, cel dan navzoč na prostoru, pripravljen pomagati za prvo pomoč, nadalje se podružnicam št. 2. in 20, za vse sodelovanje. Posebno hvala predsednici pripravljalnega odbora Mrs. Ema Planinšek iz Jolieti in pa Mrs. Mary Tomazin iz Chicago, za vse delo in skrb, ki sta ga imeli na podlagi načrta za pripravljanje ter njihovemu odboru. — Hvala tu Mr. Louis Zefranu za jemanje slik (filmov). — Obenem prosim oproščenja, če ni bilo vse tako, kakor bi želeli, kajti pri toliki množici se kaj rado pripraviti, da ni mogoče vsem postreči, kakor bi se moral ali bi bilo pričakovati. — Dalje se tudi zahvaljuje Rev. p. Aleksandru za cerkvene obrede, pevkam in kazetinjam podružnice št. 20 ter njih mladinskom krožku, članicam, katere so v narodnih nošnjah prihitele na to slavnost ter vsem, ki so se nam pridružili in tako s svojo navzočnostjo povzdignili pomen Zvezinega dneva. — Še enkrat hvala vsem govornicam ter sploh vsaki posamezni in posamezniku, ki je s svojo udeležbo pripromogel, da je pri Zvezin dan tako dobro uspel. — Že v naprav pa kličem, če Bog da, "Na svidenje prihodnje leto na Zvezin dan!"

SMARAGDNI RUDNIKI V RUSIJI

Moskovska "Pravda" poroča o znova otvorjenih smaragdnih rudnikih, edinih te vrste v vsej Rusiji. Odkril jih je pred 110 leti kmet Koževnikov in poslej jih je do revolucije izkoriscala neka francoska družba. Med revolucijo je koncesija ugasmila in rudnik je bil opuščen.

Kmalu pa so se dela lotili sami delavci, ki pa so obratili opozorili, ker jim je država predpisala prenizko ceno za oddajo smaragdov. Zdaj je vlad zopet sklical stare delavce in brusac ter ustanovala zadrugo, ki je začela poslovati. Izkopali so nove globlike rove in pri tem se je izkazalo, da so v vecjih globinah

Težko poškodovana

Cleveland, O. — Mrs. Mary Seme iz West 56th Street je bila zadnji teden nevarno poškodovana. Ko je stopila iz električne cestne železnice, jo je podrl neki avtomobil. Poleg drugih težkih poškodb ima zlomljeno tudi nogo.

Dve bolnici

So. Chicago, Ill. — Zadnji petek je padla po stopnicah in se precej pobila naročnica našega lista Mrs. Mary Kuhel iz Ewing Ave. — Težko je bolna že precej časa tukaj poznana Mrs. Gradishar, ki že par let vodi 'lunch counter' na Ewing Ave. Bržkone se bo morala podvrci operaciji. — Obema želim skorajnjega okrevanja.

Jubilej

Collinwood, Cleveland, O. — Slovenski Borštarji v Collinwoodu, to je št. 1640 reda katoliških Borštarjev so preteklo nedeljo slavili 25 letnico svojega obstanka. Slavnost se je vršila s slavnostnim banketom v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Poroka

Cleveland, O. — Pretsko soboto sta se v cerkvi sv. Filipa Neri poročila Miss Verne Erikson iz White Ave. in Mr. Ernest Jerič, sin tukaj poznane Jeričeve družine iz St. Clair Ave.

Povozen

Whitt, Ill. — V tukajšnji okolici je vlak pred nedavnim do smrti povozil rojaka Petra Kokalja, starega 61 let. Pokoni je bil doma v Lušah pri Selcah nad Škofjo Loko. Bil je že šest let vdovec in zapušča dve sina v St. Louisu, Moreno in hčer v Waukeganu, dve sestri

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjevic, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
 2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
 Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
 Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, Colo.
 Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bidg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
 2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
 3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Giach, 1036 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
 2. porotnik: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
 3. porotnik: Peter B. Goleš, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
 4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
 5. porotnik: Frank M. Tomsic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec," 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavno tajnik, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošte za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji prijokljuje. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglaši pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitev novih društev pošljte glavni tajnik na zahtevo vsa pojavnina in potrebne liste.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

ZAPISNIK

Polletnega zborovanja in revizije knjig ZSZ.

(Dalej.)

REPORT OF THE FIRST SUPREME VICE-PRESIDENT & SUPREME JUVENILE SUPERVISOR

at Semi-Annual Supreme Board Meeting held July 26 and 27, 1940, Denver, Colo.

Gentlemen:

My regular duties and responsibilities as a Supreme Officer and editor of Fraternal Voice were carried out in the usual manner, so this report will consist chiefly with matters concerning the Juvenile Department, what is being done for it and what needs to be done.

It is my desire to place before the Supreme Board, and the membership at large, the need for immediate building of a greater Juvenile Department because of the fact that this vital life line of our organization must receive the wholehearted support in promoting the success of this Contest.

I am indeed very happy to report that a new Juvenile Branch was organized under the sponsorship of North Eagle Lodge No. 21, of Ely, Minn., and will be known as the Northern Lights, Juv. Branch No. 13.

Now for the future of our juvenile and youth program.

My plan always was, and is now, to bring into the organization the much needed young blood—children and youth—to secure and maintain their interest in us, to train them in fraternalism and develop from among them future leaders and worthwhile, active members.

This I cannot do alone; it must be done through the lodge juvenile supervisors and other interested members of the Association who, prompted by loyalty, will voluntarily sacrifice their time and efforts in that direction.

If I could spend a period of time in every WSA locality perhaps I could accomplish a great deal of good for the lodges and our juvenile department, but since this is impossible, it remains for the local leaders to do the job of enrolling new members and organize them into branches or otherwise educate them in the principles of fraternalism, and to train them in our fraternal movement for the benefit of mankind.

In conclusion, I express my thanks to all who have worked with me in the past and hope that more of our members will faithfully fall in line to work for the successful progress of our Juvenile Department and the younger generation.

GEORGE J. MIROSLAVICH,
Sup. Vice Pres. & Juvenile Supervisor.

Report of Supreme Vice-Pres. accepted as read.

POROČILO GL. TAJNIKA:
Spoštovani sobrat gl. predsednik in ostali gl. odbor: — Po kratkem poročilu, ki sem ga priznal za današnjo sejo je razvidno Zvezino poslovanje in načrtek v zadnjih šestih mesecih

operate on full time to manage and conduct its important work. I am endeavoring to maintain a system and set the stage for my successor and his assistants to step in and be able to efficiently and constructively conduct the great amount of work, business and responsibilities that it is bound to involve.

It will be necessary that all concerned cooperate with me in these plans and respond to my requests more promptly than in the past, so that I will be able to properly set the machinery in operation to place our Juvenile Department in a position to meet the great future coming.

At present, this department is in a sound position, better than it ever has been. In the two years since June of 1938, it has grown from 1802 to 2425 members.

The excellence of our juvenile situation, the advantages and privileges enjoyed by our children together with the sound insurance feature and reasonable rates makes this vital part of our organization very attractive and desirable. During the last half of the To Our Youth Campaign it will be up to the Supreme Officers, lodge officers and rank and file to boost it to the limit by placing its qualities before the public.

Our new forms of Juvenile 20-Year Payment and Endowment Certificates will appeal to and will meet with the approval of the insuring public when they learn such types of insurance is available. Members are encouraged to familiarize themselves with these new features so that they may advertise them to prospects in each community.

Another part of our important work that commands our attention between now and July 1st of 1941 is the Special Contest to select juvenile delegates to participate in their Second National Juvenile Convention at Chicago next year. There seems to be a lack of interest and the proper spirit necessary is missing because not enough of the members are pushing this idea.

My office should receive better support in promoting the success of this Contest.

The Fraternal Voice reaches 637 homes in addition to the homes of the regular adult members who receive the weekly official organ. We want the membership to use this organ for reading and writing purposes for the benefit of the Association. It is surprising to learn that many officers and members rarely, if ever, read it. We should start a drive to urge more members to read it, because through this medium we aim to reach the individual members of the Association. If they cannot attend the meetings and take an active part in our work, we want them to at least be with us in spirit. We need and appreciate moral support.

Knowledge of the work and affairs of the WSA gained by reading our official organ, backed by each member doing his or her little part, as often as requested of them, will promote much good for our future welfare. Work of individuals means much, but when united as an organization with collective support, it means complete success in our fraternal movement for the benefit of mankind.

In conclusion, I express my thanks to all who have worked with me in the past and hope that more of our members will faithfully fall in line to work for the successful progress of our Juvenile Department and the younger generation.

GEORGE J. MIROSLAVICH,
Sup. Vice Pres. & Juvenile Supervisor.

Report of Supreme Vice-Pres. accepted as read.

POROČILO GL. TAJNIKA:
Spoštovani sobrat gl. predsednik in ostali gl. odbor: — Po kratkem poročilu, ki sem ga priznal za današnjo sejo je razvidno Zvezino poslovanje in načrtek v zadnjih šestih mesecih

FINANCA AKTIVNEGA ODDELKA:

V smrtninskem skladu smo napredovali za	\$13,740.25
V odškodninском skladu za	482.35
V dobrodelnem za	279.00
V konvenčnem za	760.00
In v stroškovnem pa za	545.63

Skupni napredek v označenih petih skladih je	\$15,807.23
Toda, ker smo v bolniškem in poškodninском skladu zopet nazadovali v zadnjih šestih mesecih za	2,049.20

je bil čisti šestmesečni napredek samo

Preostanek 31. decembra 1939 13,758.03

Preostanek 30. junija 1940 je pa 295,668.44

FINANCA MLADINSKEGA ODDELKA:

V smrtninskem skladu smo napredovali za	\$ 489.33
In v stroškovnem skladu smo pa nazadovali za	301.88

Cisti šestmesečni prebitek je bil

Preostanek 31. decembra 1939 187.45

Preostanek 30. junija 1940 20,121.08

FINANCA AKTIVNEGA ODDELKA:

V smrtninskem skladu smo napredovali za	\$ 489.33
In v stroškovnem skladu smo pa nazadovali za	301.88

Skupaj 187.45

Preostanek 30. junija 1940 20,121.08

Preostanek 30. junija 1940 \$20,308.53

ge. V zadnjih šestih mesecih smo kupili sledete obveznice:

U. S. Government Savings,	2.90%	\$7600.00
Salt River Agric. Imp. & Powder Dist.,	4.24%	7347.20
Walsenburg, Colo. Ref. Water,	4%	2100.00
Las Vegas, N. M. Sewer,	6%	1043.00
Winters, Texas Municipal Hospital,	4%	5100.00

Skupaj \$23,190.20

Prodane ali izplačane so bile sledete obveznice:	
Sheridan Co., Mont. Ref.	4%
Williams, Ariz. Water,	4%
Pueblo, Colo. Water Dist. No. 1,	4%
DeJores, Colo. Sewer Dist. No. 1,	6%
Huerfano Co., Colo. Sch. Dist. No. 51,	5 1/2%
Mountainair, N. M. Water,	6%
Pueblo Co., Colo. Sch. Dist. No. 13,	4 1/2%
Florence, Colo. Water,	4 7/5%

Skupaj \$13,900.00

Napredovali v bondih aktivnega oddelka za

Dne 31. decembra 1939 smo imeli investirano v bondih

\$256,893.50

Dne 30. junija 1940 pa

V ml. odd. je dozorela Clovis, N. M. 6%

In prodana je bila Santa Fe, N. M. Pav.

Dne 31. dec. 1939 smo imeli v bondih investirano v tem odd.

\$18,505.00

in 30. junija 1940 pa

16,505.00

Ker nismo mogli kupiti ugodnih obveznic, se nahaja na čekovnem računu veliko več denarja kot ga potrebujejmo.

Nadalje se zahvaljuje gl. tajniku za njegovo kooperacijo ter obzaruje, ker mu ni mogoče več storiti za ZSZ, ker je prezaposten v službi vlade Združenih držav, koji službi mora posvetiti ves njegov čas.

Poročilo gl. blagajnika se sodeluje s prejme.

Nato sledi poročilo predsednika nadzornega odbora:

(Dalje prih. sreda)

Dopisi lokalnih društev

OD DRUŠTVA SVOBODA ST. 36, ZSZ.

So. Chicago, Ill.

Če članstvo našega društva kaj zasleduje glasilo ZSZ, lahko vam vidi naš napredek. V zadnjem "Fraternal Voice" je označeno, da je naše društvo na drugem mestu, kar se tiče pridobivanja novih članov v sedanji mladinski kampanji. To ni karibodi, kot bi morda kdo misil, to je delo teh, ki se zanimajo za napredek članstva pri društvu in ZSZ. Ne bilo bi napačno, če bi tudi ti član, ali članica, ki to beras, pomisli, pomisli: Ali sem storil, storila, svojo dolžnost v sedanji kampanji? Vsak član ali članica, naj bi pridobil najmanj enega novega v sedanji mladinski kampanji, ki traja do novega leta. Če se nisi, pojdi takoj na delo in ce si, agitiraj naprej za našo Zvezzo!

Naši Liberty Boosters se tudi postavijo kar se tiče Baseball igre. Kot ste že brali, so odnesli zmago v Milwaukee in prav tako pozneje, ko so šli v Cleveland. O. Ni to malenkost, da se se upali na tako dolgo pot v Cleveland, zato jim moramo častitati. Oni so se pa prav lepo izrazili o clevelandskih rojakih, da so jih prijazno sprejeli in jim bili vse skozi na roko in prav niso sovrašča, ali zavisti niso pokazali niti tedaj, ko pre

SRCE V OKOVIH

ROMAN — NAPISAL MIRKO BRODNIK

Enajsto poglavje

NADJINA SKRIVNOST

Trije dnevi so minili od takrat. Za do-
godek na dvorišču ni od naših ujetnikov
ničče zvedel. Janez, ki je večkrat prišel v
dotik s kozaki, je sicer videl, da so neki
potrli, toda vzroka ni vedel in tudi poiz-
vedoval ni po njem.

Branko se je že čisto opomogel. Skrb-
na nega Nadje, ki mu je stregla ves čas,
skoraj vse noči, je delala čudež. Ta dan
je Branko že drugič vstal in razen rahle
omotice, ki pride zmeraj po dolgem leža-
nju, ni občutil ničesar. Rane so se bile že
zacetile in Janez je jel misliti na beg in
vse pripravljal zanj. Čutil se je le, da
mladega kozaska poglavarja že dva dni
ni bilo na obisk.

Popoldne je bila Nadja spet v sobi pri
obeh ujetnikih. Tedaj ji je Janez povedal,
da ne mislita več dolgo ostati tu, ker jima
je mladi kozacki poveljnik obljudil, da jima
pomore pri begu. Toda premagala se je.
Dvignila je glavo in vprašala tiho, ka-
kor ne bi mogla verjeti:

"Zapustiti me mislite?"

"Morava!" je trpko rekel Branko. "Po-
dite z nama."

"Ne, ne morem," je žalostno odkimala.
"Ne morem, ne smem."

Obrnila se je in odšla v svoje skrivali-
šče. Čez nekaj časa se je vrnila, obložena
z vsem, kar je potrebno za beg. Z jedjo in
orožjem. — "Vzemite to s seboj," jima je
rekla. "Utegnilo bi vama dobro služiti.
Pred vsem orožje," je dodala.

Tako suho je rekla te besede in vendor
sta oba prav dobro čutila, da se s težavo
premaguje. Videla sta njen žalostni, obu-
pani obraz, ki je govoril čisto druge be-
sede kakor njene ustnice. Branka je zabo-
lelo sreco. Stopil je k njej in jo pobožal po
roki.

"Nadja, ne bodite žalostni. Saj bo vse
kmalu pri kraju. Vaši se vrnejo in potem
bo vse dobro."

"Ne, ne," je odkimala. "Ne vrnejo se.
Dobro vem. In vendor ... vendor moram
ostati tu."

"Zakaj, Nadja?"

"Ne smem vaju ovirati pri begu. Še
brez mene se bosta težko izkopala iz ne-
varnosti —"

Umolknila je in žalost ji je legla na
obraz. Njena roka je nervozno mečkala
robe. Pogled ji je počasi romkal oknu,
odkoder se je videlo v daljavo po brez-
krajni planoti in v gozd, ki je kakor velik
črn madež vstajal iz snega. Vse je bilo za-
vito v tišino. Poveljnik je bil odpeljal vo-
jake na vaje in grad je bil skoraj prazen.

Potem se je Nadjin pogled nenadoma
zjasnil, kakor bi jo bila prevzela srečna
misel. Bežen nasmešek je preletel njen
obraz, toda izginil je prav tako, kakor je
bil prišel. Njene velike oči so se nenadoma
uprele v Branka, da mu je kar čudno po-
stalo pri srcu. Takih pogledov ni bil va-
jen. Preveč so ga spominjali — sam ni ve-
del česa.

"Kmalu pride večer," je rekla Nadja.
"Poglejte, kako pada počasi mrak na zem-
ljo. Kakor bi se plazil mimo nas in nas ho-
tel skriti drugega pred drugim. In morda
nas bo skril in ko bo dan, nas ne bo nikjer

več — nikjer ve —"

Umolknila je. Branko jo je začudeno
pogledal. Kaj pomenijo te besede, ki jim
ni vedel zmislil?

In potem se mu je spet zazrala v obraz.
"Da, mrak, sam mrak — in ljudi loči —
prijatelje loči, več kakor prijatelje. In v
njem pozabijo na vse, tudi nase. Pa pride
spet dan — drugi dan — tretji dan — in
kakor bežne sence se spet najdejo in poza-
bijajo, kaj je bilo, in spet žive drug ob dru-
gem, drug za drugega . . ."

Kaj naj pomenijo te skrivnostne be-
sede? Kdo naj jih razume? Branko si je za-
man razbijal glavo. Stopil je k Nadji in
jo prikel za roko. Čutil je, kako je ta roka
hladna, kakor bi bila mrtva. In ji je tiho
rekel:

"Nadja, kaj ste hoteli reči s temi bese-
dami?"

Stresla je z glavo, kakor bi se bila pre-
budila iz sanj, in si potegnila z roko čez
celo:

"Kaj sem rekla? — Sama ne vem —"

"Nadja, kaj vam je?"

"Moj Bog, ko bi sama vedela! In to je
že od takrat . . . Ne, ne, zakaj bi vama
pravila. Ne bi mi verjela."

Umolknila je. Dolgo je premisljala in se
obotavljala. Potem je nemadoma rekla:

"Vseeno vama povem, da me ne bosta
krivo sodila."

Sedla je na posteljo in začela tiho pri-
povedovati.

"Moj oče je bil visok uradnik na dvoru.
Med carjeve zaupnike so ga šteli in to mu
je nakopalo dosti zavidnežev in nasprotnikov,
ki so ga očrnili pri carju. Prestavili so ga daleč v Sibirijo. To je bilo tisto le-
to, ko se je poročil . . ."

Prav za prav sama ne vem, kdo je bil
kriv. Oče mi ni nikdar hotel vsega pove-
dati. Nerad je govoril.

Naselil se je z mojo materjo v majhnem
gradiču, ki stoji še danes, če ga niso rdeči
pozgali in razbili. Ker je vedel, da iz Si-
birije ne bo prišel tako hitro nazaj na
dvor, ga je kupil. Tam sem prišla na svet.
To je bilo pred devetnajstimi leti."

Umolknila je in se zamislila, kakor se
ne bi mogla vsega spomniti. Šele čez ne-
kaj časa je nadaljevala:

"Mladosti se prav malo spominjam, sa-
mo to vem, da je bilo strašno dolgočasno.
Lahko si mislite. Prave družbe nismo
imeli in očeta je bolela ta nezaslužena ka-
zen. Tih je postal in zmeraj je bil najraj-
ši sam zase. Edina zabava mu je bil lov.
Časih se cele dneve ni vrnil domov. Ko mi
je bilo dvanajst let, me je vzel prvič s se-
boj. Streljati sem se že zgodaj navadila,
saj pravijo, da se Sibirci prej nauče rav-
nanja s puško kakor očenaša.

Ne vem, kako sva potem izgubila pravo
pot in zašla v gozdu. Nekaj dni sva blodi-
la po gozdu. Nekoč proti večeru sva za-
gledala kočico. V njej je bila samo stara
ženska. Prijazno nazu je sprejela in napa-
dala jesti. Vendor sem že prvi trenutek
začutila nekakšen strah, nekaj kakor
gnus pred njo. Ne vem, kaj je bilo temu
vzrok. Oče ji je povedal, kdo je, in takrat
so se ji zasvetile oči. Čedalje bolj sem se
je bala.

(Dalje prih.)

ZAKAJ STARO ŽELEZO NE RJAVI?

Med tem ko postanejo mlajši železni izdelki kaj kmalu žrtev rje, se so najdbe železnega orožja iz hallstattske in latenske dobe, dalje podkve, žebli, britve iz rimske dobe, orodje iz srednjega veka in tudi starini dijski železni stebri deloma prav dobro ohranili skozi stoletja in tisočletja. Ta pojav so skušali pojasnit z nedostajanjem ali prisotnostjo določenih primesi v železu, toda dokazov ni bilo pravih.

V novejšem času so raziskali železne dele iz kolske katedrale, ki so stari 400 do 600 let in ne kažejo praktično nobene rje, čeprav so bili izpostavljeni vsem vremenskim vplivom. V kemični sestavi, to je v primesih kakšne-

ga fosforja, mangana ali bakra ne more biti vzrok, razlagati se da ta pojav le s tem, da se je staro železo prevleklo z zaščitno plastjo rje, ki je ne morejo pre-
dreti niti jedki plini, kakršni se pojavljajo zlasti pri kurjavih s premogom.

V prvih 10 ali 20 letih se rja

zajti v železo vsako leto približno

0.01 mm globoko, po šestdesetih

letih pa gre letno komaj za

0.00025 mm globlje. Prvotna

plast rje na železu kolske ka-

tedrale ga ščiti tako dobro, da

zadržuje tudi vplive plinov iz

kurjave s premogom v sosedni

glavnih železniških postaj.

Vsak tenen en dopis, naj bo
geslo vsake naselbine.

NOVE SLOVENSKE

Victor plošče

RCA VIKTOR družba je izdala te dni nekaj novih slovenskih plošč, med temi je tudi nekaj prejšnjih. Dobijo se za enkrat samo plošče, ki so navedene v tem seznamu. Viktor plošče stanejo še vedno 75c vsaka. Manj, kakor tri plošče po pošti ne posiljam.

Sledče Viktor plošče se dobijo:

V-23001—POŠKOČNA POLKA, LJUBLJANSKI VALČEK, Hojer Trio 75c

V-23002—LEPA JOSEFA, valček, TEREZINKA, Pevc Adria in Hojer Trio 75c

V-23007—SAMO DA BO LIKOF, EMPAJRIS, Pevc Adria in Hojer Trio 75c

V-23013—KAR IMAM TO TI DAM, NE POZABI ME, polka, Hojer Trio 75c

V-23017—NE POZABI ME, polka, PO VALOVIH, valček, Hojer Trio 75c

V-23021—NOVOMEŠKI PURGARJI, koračnica, TRBOVELJSKA POLKA, Hojer Trio 75c

V-23029—DRUŠTVO KASTROLA, I. in II. del, Adria pevci in Deichman brata 75c

V-23030—JOLIETSKSKE DEKLICE, polka, LOVEC MAZURKA, Deichman brata 75c

V-23031—TONE S HRIBA, trumpelan, KOROSKA KORAČNICA, Deichman brata 75c

V-23032—ZELENI JURIJ, ŠTUDENTOVSKA, Adria in Hojer Trio 75c

V-23033—DOMAČE VESELJE, VESELA POLKA, Adria in Hojer Trio 75c

V-23034—MILKA MOJA, valček, VIPAVSKA POLKA, Hojer Trio 75c

V-23035—NAŠA NOČ, polka, KOKOŠJI PLES, Rudy Deichman in njegov orkester 75c

V-28036—RUDIANNA, trumpelan, IGRAČKA POLKA, Rudy Deichman in njegov orkester 75c

K naročilu je pridjeti potreben znesek v Money odru, ali čeku in nasloviti na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

BUNGALOW NA PRODAJ

S \$625 prvega plačila lahko

kupite bungalo iz opeke, pet

sob. Sveže prenovljen. 3701

Grove ave., Berwyn, Ill.

Pri sedanjih razmerah tvorita brzo-
jav in zračna pošta razmeroma še do-
sti točno zvezzo z našim starim krajem.

Pri pošiljanju denarja je pa brzaj-

najbolj priporočljiv. Brzjavni stroški

pri vsaki pošiljki znašajo \$1.00 dodat-
no k spodaj navedenim cenam. Redne

cene za pošiljke v dinarjih in lirah so:

\$ 4.40 za 200 Din—\$ 5.90 za 100 lir

\$ 6.50 za 300 Din—\$ 11.50 za 200 lir

\$10.25 za 500 Din—\$ 17.00 za 300 lir

\$20.00 za 1000 Din—\$ 28.00 za 500 lir

\$39.00 za 2000 Din—\$ 55.00 za 1000 lir

\$57.00 za 3000 Din—\$ 108.00 za 2000 lir

Pri večjih zneskih sorazmeren po-
pust. — Cene so podvržene spremembam

gori ali dol.

DRUGI POSLI S STARIM

KRAJEM

Ako imate kak drug važen posel s

starim krajem, boste istotko najbo-
jje opravili, ako se obrnete na:

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.

302 E. 72nd Street, New York, N. Y.

Pisano polje

J. M. Trunk

Menda so neprestane konfe-

rence na Bledu, le sporazum-
ljenja ni. Tako se poroča od

strani, ki zija le v Moskvo in

tri, da se tam vse cedi od

mleka in strdi. Knez Pavle

upa še na Anglijo in njenu

moč, sedanji možakarji na

vsi, katerim je korito prva

skrb, so baje za nove zvezde</div